

שיעור ה: קנין ספינה

Session #5: How to Buy a Boat

לפיכך אחרת יקדתי טיטנה תמר בת הרב אשר אהרן ושרים י"ז

איתמר ספינה רב אמר כיון שמשך כל שהוא קנה ושמואל אמר "לא קנה עד שימשוך את כולה לימא כתנאי" כיצד במסירה אחזה בטלפה בשערה באוכף שעליה בשליף שעליה בפרומביא שבפיה בוגג שבצוארה קנאה כיצד במשיכה קורא לה והיא באה או שהכיתה במקל ורצתה לפניו יכיון שעקרה יד ורגל קנאה רבי אחי ואמרי לה ר' אחא אומר עד שתהלך מלא קומתה לימא רב דאמר כתנא קמא ושמואל דאמר כרבי אחא אמר לך רב אנא דאמרי אפילו לרבי אחא עד כאן לא קאמר רבי אחא אלא בבעלי חיים דאע"ג דעקרה יד ורגל בדוכתה קיימא אבל ספינה כיון דנדה בה פורתא נדה לה כולה ושמואל אמר אנא דאמרי אפי"ו כתנא קמא עד כאן לא קאמר תנא קמא אלא בבעלי חיים דכיון דמיעקרא יד ורגל אידך למיעקר קיימא אבל ספינה אי משך לה כולה אין אי לא לא לימא כהני תנאי דתנאי ^א ספינה נקנית במשיכה ר' נתן אומר ספינה ואותיות נקנות במשיכה

עין משפט גר מצוה

- ב א מ"י פ"ג מהל' מסירה
- ה"ל ג סמג עשין פב
- טוש"ע ח"מ סי' קנח סעיף ז:
- ג ב טוש"ע ח"מ סי' קנז
- סעיף א בהג"ה וסי' קנח
- סעיף ח:
- ד ג ד מ"י שם פ"ב ה"ל ו
- סמג שם טוש"ע ח"מ סי'
- קנז סעיף ג:

מסורת הש"ס
 ובשטר אותיות מאן דכר שמייהו חסורי
 מחסרא והכי קתני ספינה נקנית במשיכה
 ואותיות במסירה רבי נתן אומר ספינה
 ואותיות נקנות במשיכה ובשטר לספינה
 למה לי מטלטלי היא אלא לאו הכי קתני
 ספינה נקנית במשיכה ואותיות במסירה רבי
 נתן אומר ספינה במשיכה ואותיות בשטר

^א (ב) ולקמן ע"ו. קסט: קעג.
 יבנות קטז. קדושין מז:
 סנהדרין לא, א. ג קדושין מז:
 סנהדרין לא, א. דף עה: ד"ה
 אחזה, ד' ז"ל מפקיר רש"ש,
 (ה) רש"א.

(1) בבא בתרא קסט ע"ב

רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר הַנּוֹתֵן מִתְּנָה לַחֲבִירוֹ וְהַחֲזִיר לוֹ אֶת הַשֵּׁטֶר חֲזָרָה מִתְּנָתוֹ וְחֻכְמִים אוֹמְרִים
 מִתְּנָתוֹ קֵיִימָת. מֵאֵי טַעְמָא דְרַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר רַב אֲסִי נַעֲשֶׂה כְּאוֹמֵר לוֹ שְׂדֵה זוֹ נְתוּנָה לְךָ
 כָּל זְמַן שֶׁהַשֵּׁטֶר בִּידֶךָ.
 מִתְּקִיף לָהּ רַבָּה אֵי הָכִי נִגְנַב אוֹ אֶבֶד נָמִי.
 אֶלָּא אָמַר רַבָּה בְּאוֹתִיּוֹת נִקְנוֹת בְּמִסִּירָה קְמִיפְלָגִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל סָבַר אוֹתִיּוֹת נִקְנוֹת בְּמִסִּירָה
 וְרַבֵּן סָבְרִי אֵין אוֹתִיּוֹת נִקְנוֹת בְּמִסִּירָה.

(2) בבא בתרא קעג ע"א

בְּאוֹתִיּוֹת נִקְנוֹת בְּמִסִּירָה קְמִיפְלָגִי.
 תֵּנָא דִּידָן סָבַר אוֹתִיּוֹת נִקְנוֹת בְּמִסִּירָה
 וְתֵנָא בְּרָא סָבַר אֵין אוֹתִיּוֹת נִקְנוֹת בְּמִסִּירָה.

(3) בבא בתרא ע"ה ע"ב - ע"ו ע"א

איתמר: ספינה

רב אמר כיון שמשך כל שהוא קנה
ושמואל אמר לא קנה עד שימשוך את כולה.

לימא כתנאי

כיצד במסירה?

אחזה בטלפה בשערה באוכף שעליה בשליף שעליה
בפרומביא שבפיה בזוג שבצוארה קנאה

כיצד במשיכה?

קורא לה והיא באה או שהכישה במקל ורצתה לפניו
כיון שעקרה יד ורגל קנאה
רבי אחי ואמרי לה רבי אחא אומר
עד שתהלך מלא קומתה.

לימא

רב דאמר כתנא קמא
ושמואל דאמר כרבי אחא
אמר לך רב

אנא דאמרי אפילו לרבי אחא

עד כאן לא קאמר רבי אחא

אלא בבעלי חיים דאף על גב דעקרה יד ורגל בדוכתה קיימא

אבל ספינה כיון דנדה בה פורתא נדה לה כולה.

ושמואל אמר

אנא דאמרי אפילו כתנא קמא

עד כאן לא קאמר תנא קמא

אלא בבעלי חיים דכיון דמיעקרא יד ורגל אידיך למיעקר קיימא

אבל ספינה אי משיך לה כולה אין אי לא לא.

לימא כהני תנאי

דתנאי

ספינה נקנית במשיכה

רבי נתן אומר ספינה ואותיות נקנות במשיכה ובשטר.

אותיות מאן דכר שמייהו?

חסורי מחסרא, והכי קתני:

ספינה נקנית במשיכה ואותיות במסירה

ואותיות – כלומר שנותן אדם לחבירו שטרות כדי למיקני בהם כיון שמשכן קנאם: מיוחס לר' גרשום

רבי נתן אומר ספינה ואותיות נקנות במשיכה ובשטר.

ובשטר – אם כיתב לו שטר אחר על שטרות הללו כדאמר קני לך הוא וכל שעבודה: מיוחס לר' גרשום

שטר לספינה למה לי?

מטלטלי היא!

אלא לאו,

הכי קתני:

ספינה נקנית במשיכה ואותיות במסירה

רבי נתן אומר ספינה במשיכה ואותיות בשטר.

ספינה במשיכה היינו תנא קמא!

אלא דרב ושמואל איכא בינייהו

לא דכולי עלמא אי כרב אי כשמואל

ובספינה כולי עלמא לא פליגי.

(4) רמב"ם הלכות מכירה ג:ג

הספינה הואיל ואי אפשר להגביהה, ויש במשיכתה טורח גדול, ואינה נמשכת אלא לרבים, לא הצריכה משיכה, אלא נקנית במסירה. וכן כל כיוצא בה. ואם אמר לו המוכר, לך משוך וקנה, אינו קונה הספינה עד שימשכנה כולה ויוציאה מכל המקום שהיתה בו, שהרי הקפיד המוכר שלא יקנה זה אלא במשיכה:

(5) רמב"ם מכירה ב:ו

כיצד קונין הבהמה במשיכה, אין צריך לומר אם משכה והלכה, או שרכב עליה והלכה בו, שקנה, אלא אפילו קרא לה ובאה, או שהכישה במקל ורצתה לפניו, כיון שעקרה יד ורגל קנייה. והוא שימשוך בפני הבעלים, אבל אם משך שלא בפני הבעלים, צריך שיאמר לו קודם שימשוך, לך משוך וקנה: